

BENT IVERSEN

Finansieringsret

KREDIT OG

KREDITSIKRING

GREENS § JURABIBLIOTEK

Serie: Greens§Jurabibliotek

Bent Iversen

Finansieringsret

Kredit og kreditsikring

© Greens§Jura

Børsens Forlag A/S 1999

Møntergade 19

1140 København K

Telefon: 33 32 01 02

Telefax: 33 93 54 22

Redaktion: Professor, dr.jur. Erik Werlauff

Omslag: art/Grafik

Sats: Christensen Fotosats & Repro, København

Tryk og indbinding: Nordisk Bog Center A/S 1999

1. udgave, 1. oplag 1999

ISBN 87-90790-01-4

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele heraf er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Indhold

Forord	11
Forkortelser	12
1 Indledning	13
2 Rigtig ydelse	20
Almindelige regler om pengeforpligtelsers opfyldelse	
Kreditor- og debitorskifte	
Det internationalprivatretlige problem	
»Rigtig ydelse«	23
Hvem påhviler ydelsespligten?	25
Betalingstiden	26
Betalingssted og betalingsmåde	28
Opsigelse og ophævelse af kreditaftalen	32
Opsigelse	32
Ophævelse	32
Renter	35
Gæld i fremmed valuta	38
Erstatning for kurstab	38
Kreditorskifte	39
Gældsbrevslovens § 9 og § 10	41
Forholdet mellem debitor og den nye kreditor (erhververen)	43
Indsigelser mv.	47
Omsætningsgældsbreve:	47
Simple fordringer	50
Legitimationsregler	52
Debitorskifte	53

<i>Erhvervskredit eller forbrugerkredit?</i>	58
<i>Det internationalprivatretnlige problem</i>	63
3 Tinglig sikkerhed	66
Sikringsakt	
Kreditorbeskyttelse	
Omsætningsbeskyttelse	
4 Panteretten	71
Begreb	
Formkrav	
Det personlige gældsansvar	
Surrogater	
<i>Begrebet panteret</i>	71
<i>Formkrav</i>	74
<i>Panteretten og det personlige gældsansvar</i>	74
<i>Surrogater</i>	76
Tingsforsikring	77
Erstatning	80
5 Underpant	81
Fast ejendom	
Panteret mv. i motorkøretøjer	
Panteret i andet løsøre	
<i>Fast ejendom</i>	81
»Fast ejendom«. Afgrænsning og eksempler	82
Pantebrevene	84
Tinglysningslovens §§ 37 og 38	94
Tinglysningslovens § 37	94
Tinglysningslovens § 38	100
Forholdet mellem flere rettighedshavere i fast ejendom ..	105
Tinglysningslovens § 40, stk. 3	107
Tinglysningslovens § 40, stk. 4	109
Tinglysningslovens § 40, stk. 5	113
Tinglysningslovens § 40, stk. 6	114

Rykningsklausuler	115
Tinglysningslovens § 41	116
Andre rykningsklausuler	118
<i>Løsøre</i>	119
Bilbogen	119
Underpantsætning af andet løsøre end motorkøretøjer	124
Virksomhedspant – Tinglysningslovens § 47 b, stk. 2	130
6 Særlige løsørearrangementer	134
Håndpantsettning af løsøre	
Ejendomsforbehold	
Tilbageholdsret	
Leasing	
<i>Håndpantsettning af løsøre</i>	134
Stiftelsen af håndpanteret	135
Sikringsakten	135
Dispositioner over det pantsatte	137
Panterettens ophør	138
<i>Ejendomsforbehold</i>	140
Kreditaftaleloven mv.	140
Ejendomsforbeholdets gyldighed	143
Almindelige regler for alle køb med ejendomsforbehold	143
Særligt om forbrugerkøb. Udbetalingskravet	145
Tilbagetagelse af salgsgenstanden	146
Ejendomsforbehold med tilladelse til videresalg (konsignation)	150
Tilbageholdsret	151
<i>Leasing af erhvervsløsøre</i>	153
Leasingaftalen	156
Det retlige tilhørsforhold	156
Leasingaftalens parter	158
Leasingaftalens øvrige indhold	159
Sale and lease back	161
Refinansiering	163
Håndpantsettning af de leasede genstande	164
Underpantsætning af de leasede genstande	166
Supplerende transport på leasingydelserne	166

Særligt om retsstillingen i forbindelse med leasing- selskabets konkurs	167
7 Panteret i negotiable papirer mv.	169
Negotiable gældsbreve	
Livsforsikringer	
Fondsaktiver	
<i>Negotiable papirer</i>	169
Negotiable gældsbreve	169
»Ihændehavelsen«	170
Sekundære rettigheder	171
Livsforsikring	174
<i>Panteret i fondsaktiver</i>	177
Lovgivningen om værdipapirer. Papirbaserede ctr.	
»papirløse« dokumenter	177
»Fondsaktiver«	180
Registreringssystemet	181
Omsætning, herunder pantsætning af fondsaktiver	182
Indsigelser m.v.	188
Legitimation	188
8 Panteret i simple fordringer	190
<i>Gældsbrevslovens § 31</i>	193
Identifikation af den overdragne fordring	193
Afgivelse af denunciationen	194
Denunciationens indhold	196
Adressaten	198
Særregler	200
9 Særlige sikkerhedsarrangementer	202
Factoring	
Byggerifinansiering	
Koncerndannelse i finansieringsøjemed	
<i>Factoring</i>	202
Byggerifinansiering	205

Byggelånet	206
Forhåndslån	207
Entreprenørtransporter	208
Udbetaling af låneprovenu	210
Koncerndannelse i finansieringsøjemed	211
10 Kaution	217
<i>Kautionsforpligtelsens gyldighed</i>	218
<i>Kautionistens forudsætninger</i>	218
<i>Kautionsforpligtelsens indhold</i>	222
Omfang	222
Personskifte	225
Forskellige former for kaution	226
Defineret efter ydelsestiden	226
Ubegrænset eller begrænset kaution	228
Tabskaution	230
Efterkaution	231
Kontrakaution	231
Samkaution	232
Særligt om entreprisegarantier	233
<i>Retsforholdet mellem fordringshaveren og kautionisten</i>	234
Kautionsansvarets afhængighed af hovedforholdet	
(»reflekssynspunktet«)	234
Hovedfordringens ophør	234
Ændringer i hovedforholdet	236
Kautionsforpligtelsens selvstændige ophør	240
<i>Retsforholdet mellem kautionisten og hovedmanden</i>	243
Regres og subrogation	243
Flere kautionister og tredjemandspantsættere	246
Anmeldelsesretten i konkurs	247
Litteratur	251
Stikord	253

Forord

Denne bog indeholder en fremstilling af en række regler om indholdet af og opfyldelsen af pengeforpligtelser samt en redegørelse for betingelserne for sikring af kreditorkrav i konkurrence med krav hidrørende fra øvrige kreditorer og aftaleerhververe.

Sigtet med fremstillingen er at give et overordnet billede af finansieringsretlige begreber og konflikttyper. Referater af udvalgte retsafgørelser mv. er medtaget for at illustrere de berørte emner.

Bogen bygger på materiale, der er offentliggjort inden den 1. september 1998.

Odense i november 1998

Bent Iversen

Finansieringsret giver en fremstilling af de retsforhold, der gælder ved formidling af lånekapital. Bogen indeholder en beskrivelse af:

- De aktører, som varetager kreditformidlingsfunktionen
- Rettigheder og forpligtelser mellem disse aktører og virksomheder og personer, som efterspørger kapital

Bent Iversen er professor i erhvervsret ved Syddansk Universitet, Odense Universitet.

GREENS§JURABIBLIOTEK

Bogen indgår i serien Greens§Jurabibliotek. Serien dækker de vigtigste dele af juraen. Hver bog giver overblik over et retsområde, forklarer grundprincipperne og belyser de vanskelige emner.

Bøgerne kan bruges af studerende som introduktion og til eksamensrepetition samt af undervisere og praktikere som en overskuelig orientering i et retsområde.

Greens§Jurabibliotek redigeres af professor, dr.jur. **Erik Werlauff**.

ISBN 87-90790-01-4

9 788790 790011